

**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo
Iurisdictionum, Iudiciorum, & Criminum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm LXXXIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96538)

7 Afflictus, qui uerè pro usuris illicitis soluntur, non debentur, &
iam soluti debent in fortem compensari.

8 Lis per simplicem citationem, & productionem petitionis iudici
factam dicitur pendere ad effectum, ut ea pendente nihil sit in
nouandum.

9 Promittens cum iuramento soluere usuras, & afflictus an peten-
do absolutionem à iuramento in fine termini possit exequutio-
nem iuramenti, & usurarum impedire.

10 Interpretatio in dubio contra usurarios est facienda.

11 Contractus usurarius ex quibus, & quod coniecturis præsumatur.

12 Clericus propter crimen usurarum grauius punitur, & contra eum
magis præsumitur.

13 Et nouum pactum, seu contractum inueniens in fraudem usura-
rum est tanquam usurarius deponendus, & ordine, ac benefi-
cio priuandus.

Exequutionē instrumenti iurati impediri propter
litem moram, & pendentem super ufuraria prauita-
te, & absolutione à iuramento petita quodocūque
ante terminum solutionis.

Et locazione de mense Julii facta cum pacto, quòd conductor pro affictu soluere teneatur certam unarum quantitatem de mense Septembris, & certà quātitatem fasciorum, seu lignorum de mense Augusti, intelligi debere de primo mense Augusti post mensem Septēbris & nō de p̄cedente illi, hic probatur.

Mausa inhibitionis facta ad instantiam
Flandri de Monte caluo, an instrumentū
sit exequendū quoad affectus conuentos
contra ipsū Flandrum, stante dicta inhi-
bitione, & productione libelli contra emptorem, cū
demq̃ue locatore super prauitate usuraria, quam-
uis prima facie uideatur dicendum, instrumentum esse
se sequendum nō obstat prauitate usuraria per ip-
sum Flandrum proposita, ꝑ ex quo conductor, iplēq̃;
Flādrus fideiusor in solidum cum iuramentum pro
miserunt soluere affectus, & tempus soluendi immi-
netur, & propterea ipsi pro obseruantia iuramenti tenē-
tur, & cogi possunt ad solutionem affectuum, etiam
præsuppositio tales affectus uerē solui pro usuris illi-
citis, licet facta solutione repetitioni postea per con-
ditionem indebiti locus esset, ut est text. clarus cum
ibi not. in c. debitores. de iureiuran. qui secundū do-
cto. communiter ibi. ut refert Felin. intelligitur, quā
do expresse, & ex sui forma non constaret contractū
esse usurarium, & debitor ita se arctasset, quōd in cō-
tinenti, hoc est infra terminum solutionis faciendæ
non posset constare contractum esse usurarium, iuxta
ea, quæ habentur in l. si is, a quo. in princ. ff. ut in possi-
lega. Tamē, his nō obstantibus, contrariū puto uerius,
esse in casu, de quo dubitatur, nā respectu solutionis
fasciorum, seu lignorum exequio cōmitti non pot-
est, quia dies, & tempus solutionis illorū non dū ue-
nit, cum in instrumento locationis dicatur, quōd cō-
ductor teneatur pro affectu, & nomine affectus singu-
lo anno de mense Septembris soluere duas castella-
tas uuarum, & per totum mensem Augusti fascios
quingentos, & sic ex ordine scripturæ prius de mense
Septembris soluendæ sunt duæ castellatæ uuarum, de-
inde de mense Augusti, & sic de anno sequenti fascii
solui debēt: quod ita est, apparet, diē solutionis fa-
sciorū nondū uenisse, & consequenter ante tēpus ef-
fectum: & quōd uerum sit, ꝑ prius soluendæ essent
uua de mense Septēbris, deinde anno sequenti fascii
soluēdi sint de mense Augusti, probatur primo ex or-
dine scripturæ instrumenti, in quo prius dicitur, ꝑ de
mense Septēbris debēt solui uua, deinde de mēse Au-
gusti fascii, & ꝑ ordo scripturæ attendendus est, qñ sic
euitaret peccatū, & delictū, & resultaret fauor. i. q. o-
tics.

ties, & ibi gl. & doct. ff. de usufruct. Bar. & Bal. in l. cō
stit. Cod. in §. quibus. nā t quod prius est i ordine scri
pturæ, præsumitur esse prius in tempore. Bal. in d. l.
aduersus. C. de furtis. & l. 2. §. prius. ff. de vulga. & pu
pilla. & t quāvis qñ aliquid promittitur dari, seu solui
kalēdis, seu tali mēse, i dubio de primis intelligatur.
Lēu qui kalēdis. ff. de uerbo. oblig. tamē quādo ex uer
bis pñissionis, seu ex illorū ordine apparet nō posse
intelligi de primis, tūc intelligitur nō de primis, sed
de sequētibz, ut in d. l. eū, qui in uerbi. planē. sed i ter
minis nostris ex quo fuit præpo sita solutio uuarū, q
est faciēda de mēse Septembris, solutioni fasciorum
q fieri debet de mēse Augusti, apparet ex ordine scri
pturæ, quōd debet intelligi non de primo mēse Au
gusti, sed de sequenti, & uēro post mēsem Septē
bris anni futuri: & hoc secundo loco uerū esse suade
tur, quoniam t cum affictus, & pensiones a conducto
re in re compensationem fructuū soluuntur, ut in l. ex
conduco. cum l. sequen. ff. locati. & c. propter sterili
tatem. extra eodē titu. & locatio facta fuerit de mē
se Iulij, quo tempore iam fascii erant incisi, & a com
muniter accidentibus, & ad domum domini condu
cti, & sic ab ipso uēditore percepti erant tanquā ex re
propria, nō aut tanquam ex re conductā, sequitur, q
debet intelligi de fasciis futuri anni, & sic de mēse
Augusti anni sequentis post mēsem Septembris, quo
tempore de re conductā, & tanquā ab ipso conducto
re solui diceretur. Tercio nulli dubiū, q illa uerba, q
teneatur conductor soluere fascios de mēse Augusti,
possunt intelligi nedū de primo Augusto, qui Septē
brem præcedebat, sed & de Augusto uenturo post Se
ptembrem anno sequenti, & hoc maxime ex ordine
scripturæ, & prima intelligentia, ac interpretatio ad
favorem locatoris facit, secūda uerō cōtra ipsum: &
eū simus i dubio. semper faciēda, & assumēda est illa
interpretatio, que facit cōtra ipsum locatorem fundā
tem se in his uerbis contractus, cū legem apertius di
cere poterit. l. ueteribus. ff. de pactis. & l. cum l. lege.
ff. de contrahen. emptio. & præsertim hac interpreta
tio faciēda est, ne conductor periurium, & poenam
incurrisse dicatur, quia t semper faciēda est interpre
tatio, ne quis morā, seu delictum dicatur incurrisse. l.
nec adiecit. ff. pro socio. l. si seruum. §. sequitur. ff. de
uerb. obliga. cum iis, quæ habentur in l. in iuliam. eodē
titu. & ex his apparet responsum iis, quæ in contrariū
facere uidebantur, ut supra in principio dictum fuit,
nam respectu fasciorum exequutio peti non potuit,
cum nondum uenerit dies, ut dictum est, nec ēt respe
ctu uuarum, quia ante terminū solutionis petita fuit
relaxatio, & absolutio a iuramento, & t petiuit fuit
declaratū contractum esse usurarium, & consequēter
affictus fasciorū, & uuarum futuros non deberi, nec
soluendos esse, & præteritos debere in sortem cōpen
sari iuxta ea, quæ habentur in c. 1. de usuris. iuncto c. ad
nostrā. de emptio. & uenditio. & c. illo uos. de pigno.
& no. in c. cōquestus. de usuris. & t lite pēdente, quæ p
simplicem citationem, & productionē petitionis iu
diciū factam dicitur pendere. clem. 1. ut lite pēden. nī
hil est innouandum. e. 1. ut lite pend. cum similibz.
Nec obstat, si diceretur, q Fladrus nimis se arctauit,
cum ista petierit paulo ante tēpus solutionis per ea,
quæ habentur maxime p Felin. in d. c. debitores. Quia
respondeo primo, q t gl. ibi in uer. ibi cogēdi sunt in fi
uer. uidetur uelle, q quādo cūque ante solutionē
factā petita fuerit absolutio, sufficiat ad effectū, ut de
bitor ratione iuramēti soluere nō cogatur: Noto, dū
glo. simpliciter ponit de petitione absolutiois ante
solutionē, & eius terminū, qā insertus satis esse, q ta
lis absolutio quādo cūque petita fuerit, ut clarius ui
detur uelle glo. in c. 1. eodē tit. & de hoc est tex. in ter

minis in c. tuas. de usuris. & t hac interpretatio
da est cōtra creditore, & usurarium in odium ipsorū
riorū, cōtra quos in dubio faciēda est interpretatio
ut in c. cum tu. de usuris. & in clem. 1. eodē tit.
cundo respondeo, q & si quando quis nimis
ctauit, non possit exequutionē iuramēti, & uerū
impedire, petendo abolutionem a iuramento
termini, ut dicit Felin. in d. c. debitores. tamē
uerum in principali debitore, qui nō potuit
liter ignorare se obligatum fore ad soluendū
termino, ut principalis, quia in facto proprio
tollerabilis ignorantia. l. si. ff. pro suo. & ita loqu
doc. & Felin. in d. c. debitores. sed in fideiussore
alio se obligauit, & potuit existimare principa
tore soluisse, & si qui potuit habere iustā causā
dendi fuisse solutum, secus dicendū est, ut ille
dicatur excusatus, quā principalis debitor
to c. fin. cum ibi not. de fideiussore. & ad propo
duco tex. cū glo. in c. peruenit. de fideiuss. ubi
for, qui soluit etiā uturas pro debitore principa
illas a debitore repetere, quāuis fuerint in
hoc in casu, quo fideiussor sortem, & uturas
tore soluere iurauisset, nā ratione iuramentū
uere debuit, nisi ante earū solutionē impet
petisset abolutionem, uel relaxationem a
iuxta ea, quæ habentur in c. 1. de iureiuram.
cū gl. habemus. q fideiussor ulque ad diem
num solutionis potest petere abolutionem
to gratia uitandi solutionem usurariū. Quia
terminis nostris cōtractus fuit usurarius.
multis coniecturis perpendi: & quāuis due
ra, & præsumptiones sufficiant, ut dicit rem
uos. de pigno. & præsertim si creditor co
ufuras exercere, ut ibi, & in d. c. ad nostrā. &
Abb. & alios, tñ in casu nostro nō duā, sed pl
sunt coniecture, prima. n. adest cōiectura p
trouēdendo, quod factū fuit eadē die, quæ res
dita, ut i d. c. ad nostrā. & licet pactū simplex
uēdendo nō dicatur prohibitū, nec reprobatū
de pactis inter empto. & uēdito. tamē qñ cō
modicitate pretij, uel aliis cōiecturis, dicitur
rum, & usurariam prauitatem sapit. d. c. ad
que Abb. & alij. Secundo cōcurrit in casu no
dicatas pretij non modo enormis, sed etiam
fima etiam longē ultra dimidiā iusti pretij
citur maxima cōiectura labis usurarie. d. c.
Adest etiā magnitudo, & graue onus affict
aliquibus annis ferē medietatem sortis acci
que etiam est optima præsumptio contra
ut dicunt Veronen. in tracta. de simula. contra
præsumptione. & docto. in d. c. ad nostrā
illo uos. Intelligo etiam secundum ea, quæ
dro fideiussore uerbo relata fuerunt, qui ostē
le id probare, quōd creditor solutus est huius
tractus facere, & tēnerari: quod si uerū esse
una alia simplici præsumptione sufficeret ad
dendum contractum fuisse usurariū, ut habet
c. illo uos. in fin. uer. & ibi per scrib. & in d. c. ad
& plenius per præfatos Veronē. in dicto tracta
tērea factū fuit pactum, q tempore tractat
cōductor teneatur soluere omnes expēsas tract
torū, & omniū aliorum, quod pactū secundum
nen. in d. tractatu unā cū aliis coniecturis faci
mi contractū tēneratiū, ut probatur in d. c. ad
& ibi not. & est glo. in c. 2. 47. distind. & rati
ex prædictis cōiecturis præsumēdū est in casu
contractū esse usurarium, t ex quo celebrat
clerico in sacris cōstitutū, & beneficiatus, con
magis præsumitur, & qui propter crimen
grauius puniatur, ut habetur i c. 1. & c. quomā

DICAM breuiter, & conclusiuè loquendo, quid iuris esse sentiam super duobus, de quibus fui interrogatus, quorum primum est, utrum exequutio instrumenti habentis exequutionē paratā impediatur per processum simulationis contractus, & usurariae prauitatis. Secundum est, an pēdente appellatione coram do. Vicario R. D. Episcopi, & do. Baptista de Auro iudicibus commissariis R. D. Legati per literas ad petitionem illorum de Beninis impetratas, do. Potestas iudex delegatus apostolicus ex literis aliis ad petitionē dictorum de Beninis impetratis possit dictis iudicibus inhibere, ne in cā appellationis procedant. ¶ Quoad primū dubium cōcludo exequutionem instrumenti non posse impedire prae-textu petitionis principaliter factae, uel faciendae super administrationis tutelae, & super simulatione contractus, ac super usuraria prauitate: & ad hoc dicendū moueor ex pluribus, praesupponendo prius, q̄ t̄ licet lauda, & instrumenta regulariter de iure cōmuni exequutionem paratam non habeant, Bar. in l. si societatem. §. arbitrorum. ff. pro socio. Anto. & alii in c. quin-tuallus de iurciuran. Salice. in l. cum antea. C. de arbi. Imol. in l. si conuenerit. ff. de re iud. docto. in l. minor uigintiquinque annis. ff. de mino. Ang. & Alexā. in l. si cum dote. §. eo aut. ff. sol. matr. Ang. & Imol. in l. si marito. §. si uoluntatis. ff. eod. tit. Bal. in l. 1. C. de exequ. rei iud. & Alex. in l. si possessori. in fin. ff. de iurciur. tamen de iure municipali secus est, ut cōter dicunt docto. praegalati extare statuta ferē per totum Italiā, & maxime hic Bononiē. Hoc praesupposito, q̄ t̄ exequutio instrumenti non possit ex causis predictis impediri, cōprobo ex notabili dicto Angeli in l. 4. §. condemnatum. ff. de re iud. ubi dixit, q̄ cum instrumenta hodie habeant exequutionē paratā ex forma statuti, exequutio instrumenti impediri non potest, licet debitor coram episcopo per uiam principalis petitionis petierit declarari instrumentum esse usurarium. Secūdo t̄ ad idem adduco doctrinā Petri de Ancha. in consi. 14. aliās 98. incip. istam quaestionem, qui determinat, q̄ ad impediendam exequutionem arbitramenti quis non potest allegare debitum esse usurariū, & simulationem, & idem uoluit Alex. in consi. 91. uolu. 2. Accedat etiam id, t̄ quod ponit Paul. de Cast. in l. pen. ff. de feriis. dicens, q̄ exequutio instrumenti liquidi non debet fieri die feriata, nam licet causae cognitionem non requiratur, tamē postquam facta est, quaeritur de eius ualiditate, & iniquitate, seu de eius iniustitia: ex quo dicto infertur prius faciendam esse exequutionem, & deinde disputandum de eius iustitia, & ualiditate. Adde, & illud, t̄ q̄ uoluit Bald. in c. 1. §. si quis per triginta. circa fi. in tit. si de feudo fuer. controuer. inter do. & agna. in usu feudo. ex cuius uerbis colligitur, q̄ licet aliās propter prauitatem usurariam, & simulationem contractus ratione peccati possit ad ecclesiam per denunciacionem euangelicam recurri iuxta text. in c. nouit. de iudi. & c. in omni. de testibus. cum similibus. tamen hoc uerum esse uidetur, postquam per sententiam iudicis, coram quo prius agebatur, fuerit negotiū principale decisum. Et haec comprobo ratione, nam t̄ ad hoc, ut exequutio impediatur etiam per uiam exceptionis, p̄ quā facilius impeditur, quā per uiam principalis petitionis, ut infra dicā, requiritur, quod id, quod ad impediendam exequutionē opponitur, sit tale, quod altiorē indaginē non requiratur, sed statim, & incontinenti probari, & de eo constare possit. l. si. C. de ord. cogn. Bar. & oēs. in l. 4. §. condemnatū. ff. de re iud. in l. fin. C. si ex fal. in fr. & in l. si prator. in fi. ff. de iud. facit text. in cle. 1. de re iud. cum ibi not. Bal. in addit. ad Spec. in tit.

S V M M A E.

Lauda, & instrumenta non habent de iure communi exequutionem paratam, secus de iure municipali.
Exequutio instrumenti non potest impediri ex petitione coram episcopo super usuraria prauitate facta.
Lauda exequutio non potest per exceptionem usuraria impediri.
Exequutio instrumenti liquidi non debet fieri die feriata, & prius exequutio faciendae, & postea de eius ualiditate, & iniustitia disputandum.
Ufusaria prauitas, & simulatio etiam ratione peccati ad ecclesiam per denunciacionem euangelicam recurrendo non potest ad impediendam cognitionem super negotio principali cognosci, nisi prius negotio principali per sententiam diffinitiuam deciso.
Exequutio per uiam alicuius exceptionis impeditur, quid requiritur.
Instrumentum iuratum habet de iure communi exequutionem paratam, sicut instrumentum quarentigie de iure municipali.
Instrumenti iurati exequutio prae-textu exceptionis usuraria non differtur, nec impeditur.
Exequutio instrumenti, lauda, & sententiae facilius incidenter, & per uiam exceptionis impeditur, quā per uiam principalis petitionis.
Exequutio instrumenti, uel siue non differtur, nec impeditur etiam praetextu exceptionis, quā aliās regulariter impeditur, & differtur, quando opponitur ab eo, contra quem est praesumptio.
Item, si quis differendi opponeretur, num. 14.
Regula sententiae incidenter impedit exequutionem sententiae, nisi petatur ab eo, contra quem est praesumptio.
Et sententia praesumitur contra illos, contra quos est lata.
Instrumentum in dubio statur, & pro eo praesumitur.
Instrumentum secundum, & apostolicum impetratum non facta mentio neque, uel tacito, quod primum fuerit cōi consensu partium impetratum, non ualet, & ex primo solum est procedendum.
Quid iuris de rescripta ab eodem super eodem ad eosdem, uel diuersas personas impetrentur.
Rescriptum impetratum quis litigando super alio rescripto renunciasse dicitur.
Indagandum est, ubi per litis contestationem est captum, nō obstante literis, quibus causa alij fuisse delegata.
In secundo rescripto non solum de primo super eodem impetrato est faciendae mentio, sed etiam de processu facto uigore primi.
De quo etiam a Papa solum de causa sibi commissā, eiusque in eis accessoria cognoscere potest, nec in alia uel cognoscendum, uel libebendo se intromittit.
Assensu, & causarum diuersitas ex medio concludendi cognoscitur.
Indagandum est instantiam partis quomodo, & a quo impediendā exequutionem instrumenti fieri debeat.
Indagandum semper intelligitur fieri sub conditione, si de iure fieri pōt.
Indagandum facta ab eo, qui iurisdictione caret, non est parendum.

E P I T O M E.

Exequutionem instrumenti non impediri per processum simulationis contractus, & usurariae prauitatis in casu huius consilij demonstratur, & licet in proximo praecedenti consilio contrarium fuerit conclusum, tamen est aduertendum, quod ibi quoad quādam agebatur ante, quā dies solutionis uenisset, & quoad alia ante terminum solutionis absolutio à iuramento fuerat petita, & lis super prauitate usuraria iam pēdebat, & agebatur contra fideiussores, non autē contra principalem debitorem. Quā cum in casu huius consilij non adfuit, nil mirum, si exequutionem non impediri, ut supra, concluditur.